

UNGARIA

REVISTĂ SOCIALĂ-ȘTIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Apare

afară de Iuliu, Au gust)
odată pe lună

REDACTOR:

GRIGORIU MOLDOVAN.

Abonament:

Pe an 6 fl (14 franci)

Pe 1/2 de an 3 fl (7 fr)

CE NE DOARE?

Dacă ar fi la noi precum este la alte popoare, ca munca onestă, sîrguința nestrămutătoare, meritul adevărat să-și aibă lauda, premărirea și birul său cuvenit în cercurile competente, am fi liniștiți și am fi cu mare biziuală față de viitorul poporului român.

Dacă am observa că în cercul său de muncă cel-ce muncește și-și amestuește puterile și viața, își are și pânea cuvenită, ba nici familia lui nu sufereste de neajunsurile zîlnice, am fi fericiți.

Dacă am vedea că adevărul își are valoarea sa și prin luptele sociale, politice zîlnic nu e băjocorit și trîntit de păreți; ba dacă am vedea că prin aste lupte să plămădesc caractere, bărbați, cari nici de dragul nostru, nici de dragul altora, nu se vor lăpăda de drept, de adevăr, n'am avea bănat și am trăi în tihnă.

La noi la români însă există stări extraordinare, suntem un popor făcut *anume*, la care *munca și plata, gura și brațul* alorg pe diferite căi, ba la care *dreptul și ade-*

verul sunt niște figuri de ceară, care se pot suci de nas după plac.

La noi *gura* are un rol înspăimântat; *munca brațelor*, poate fi cât de onestă, e prinsă la jug de gura făcătoare de toiu. 'La noi grelușii ocărmuesc stările, *albina* lucră pentru *trântori*. Toată sudoarea, toată ființa, tot binele, toată dulceața coadunată de acest popor, sunt numai și numai pentru grelușii poporului român. Adorare, popularitate, stimă, premărire, bani, viață fără lucru și fără gând, sunt aflate pentru ei

Ce ne doare?

Ne doare că poporul român constă din din două părți: *gură și brațe*. O parte mîncă, alta lucră; una poruncește alta se supune una e doamnă, alta e slugă; sluga muncește pentru domnia domnului. Între noi nu sunt oameni independenți, cu păreri; cel cu păreri, independent de trântorii și grelușii poporului, sunt renegații. Între noi nu pot fi numai *poruncitori și ascultători; domni și sclavi*; cel cu părerile sale, cugetător și lovitor în blăstămăția domnilor și prostia sclavilor nu aparține poporului român,

după-ce domnii nu rabdă numai pe sclavi și sclavii numai pre domni.

Vai de cel ce a cărui grumaz nu poate suferi jugul domnilor.

Și ne doare că acești greluși culeg. toată dulceața adunată de poporul nostru, ca să nu rămână nimic pentru muncitorii sei adevărați ai binelui comun.

Fondurile noastre bisericești și școlare sunt puse la dispozițiunea gurișilor.

Înzădar învață pruncul sêracului că până când se află vr'un vër, vară sau fiu de canonic, de protopop sau de martir, fiă cât de ticălos, vagabund și leneș, nu va căpăta nici un ajutor din fondurile destinate pentru aprețiarea muncii, sîrguinței și învățătorei neamului. Și înzădar va asuda în lucru, și la învățatură va fi eminent și de purtare bun, dacă nu va subscrie ape-luri, proteste și memorande, dacă nu a fi adorător de martiri și nu va urla prin lume despre naționalism și alte prostii din modă trecute, nu se teamă, va rămănea cu straița goală, căci bucatele bune și fondurile noastre sunt sustinute primo loco pentru grelușii cântători.

Și ne doare că popa și dasca-lul care nu are rude pre lângă episcopi și n'are nărav, temperament a face politică, nu e vezut nici de Blașiū nici de Sibiiū; poate

flămânzi cu familie cu tot; nime nu grijește de el: oare bărbatul „cu crucea 'n frunte“ nu e desculț la picioare și dascalul, care împrăștie lumină și 'și mănă plămănila întru atâta necaz, oare are pe zi un gruz de mămăligă?

Ne doare că despre neajunsurile poporului nu vorbește nime-nea. Pretindem cu o gură mare, cu un toiu nemai pomenit, precum face țiganul, drepturi naționale, fle-curi nefolositoare, cine gândește la suferința țeranului? la starea lui materială ca să se îmbunătățască? Pre lângă atâtea maculaturi cu cu-prins politic, areteni-se o carte pen-tru popor, ca munca lui zilnică se fie mai roditoare și neajunsurile lui delăturate; ca el la cuget și simțem-ent să devină mai nobil și mai folositor pentru sine și țară?

Și ne doare că „potracănu“ popa, dascalul, proprietarul se lasă de meșteșugul învățat care umblă cu muncă și sudoare, devin trăn-tori, nelucrători, ținuți din punga lucrătorilor.

Insă înzădar! Avem lipsă de un nou Hristos care să-i sbiciuiască afară pe farisei din biserica Dom-nului.

Nu cumva să vină cam târ-ziu!

Grig. Moldovan.

O PRIVIRE SCURTĂ ASUPRA ISTORIEI LITERATUREI UNGUREȘTI.

V.

Am ajuns la acel timp în care observăm un co, putem zice unic în Istoria literaturii universale. Unic, căci foarte rari cazuri cunoaștem că sanctuarele științei să prospereze și înainteze atunci când în țară domnesc timpuri viforoase.

Referința și lupta dintre d'osebitole confesiuni au avut unul și acela-ș fruct: „produse literare“. Aici aflăm pre *Pázmándy* carele în Hodoegus-ul său ne prezintă prima manipulare a limbii; *Geleji Katona István* stilist bunșor; *Káldi Istv.* cu traducerea sa foarte succasă a bibliei — și alții. Istoria încă nu a remas înderept precum nice limbistica de-și ceea dintăi să restringe pre lângă unele notițe chronicale ear ceastalaltă ne produce documente mai de valoare, deoarece din acest timp (1606—1711) aflăm pre la anul 1603 prima lucrare limbistică „Origines Hungaricæ“ de *Foris Ferrenez*. Dar gramatice încă găsim mai multe în acest timp, ba chiar o școală aflăm în «directivă etimologică» a cărei țintă ora „critică“ limbistică, a cărei membri în frunte cu cel mai de valoare dintre ei, *Tótfalusi*, au pus pond și pre regulele ortografice.

Aflăm însă și un ram nou în literatura miughiară al acestui timp și acesta e: filosofia, a cărei piatră fundamentală cu drept cuvint o putem atribui lui *Apáczai Csere János* care nu ne arată simțmintele sale nobile numai în opurile sale, „Magyar Logikáeska“ (1654) și „Magyar Enciklopaedia“ (1655) ei și în alte multe scrieri și articli bine chibzuiți ai soi.

Tot cam spiritul timpului îl aflăm dominând în mare parte și prossa perioadei 1606—1711, al cărei obiecte le formează luptele politico-eclesiastice, suferințole și amărăciunile naționale și confesionale, durerea celor persecutați și ieicoale câte o respirare mai liberă. Aflăm

poesii în proză, aflăm însă și de atari cari conțin în adevăr ceva pootic, onergic și de valoare. Etern va rămânea numele contelui *Zrinyi Miklós* care la anul 1651 edă primul său tom de poesii sub titula: »Adriai Tenger Szirénája« întrucari epocală epopea »Obsidis szigetiana« în XV versuri. Nu este aci în coloanele acestei reviste loc din ajuns ea să mă pot estinde și asupra acestui mare nume, dar nu 'mi concede nici firul luat căci atunci nu aș face o resumare, nu aș arunca o privire fugitivă asupra acestor eveneminte epocale ci aș trece preste marginele temei și intențiunei mele: Ne-o arată aceasta însă timpul ce urmă după anul 1711 când ne întâlnim cu o mulțime de aderenti, discipuli, urmași, imitatori de a lui *Zrinyi*, acărui nume să grupează pre lângă *Gyöngyösi*, care pre lângă epopea ne arată și opuri narrative, didactice ba chiar și ocașionale. Poesia lirică încă s'a dezvoltat mai cu samă din ideile religioase constatând din Imnuri și psalmi catholici și protestanți, dintre cari mai de valoare sunt a lui *Szenczi Molnár Albert*, *Pécsi Simon* etc. etc. Concesiunea dată de *Leopold I* unui cetățian Clușian (1692) întru predarea bucăților teatrale în public, cari aveau să joace prin orase, sate etc., ne arată că am avut teatraliști, că poesia dramatică satirică etc., încă a fost dezvoltată din ajuns,

Mai e demn de amintit și progresul ce-l observăm pre teronul prosei frumoase unde în »*Hármas Historia*« a lui *Ion Haller* aflăm rosbelul troian espus în o limbă frumoasă fluentă.

VI.

Dela anul 1711 până 1872 ce e drept s'au asigurat drepturile patriei, dar acestea nu au apărat limba și literatura de influința ce au avut asupra lor stromii. Limba susținută până aici cu atâtea

suferințe, fu esilată până la treptele cele mai de jos și din plânsurile contemporanilor ușor putem a ne face o icoană despre corectura căreia fu espusă. Ba ce e mai trist, aceasta nepăsare și neglijare o găsim chiar la magnați, cari altă dată erau fruntea națiunii, spre bucuria și folosul principilor; ceea-că putem vedea destul de chiar din ordinul lui Iosif II.

Abia la 1723 vedem dândusă ordin că tinerii maghiari să se înștruoze în toate acele ștudii cari se propun în streinătate; încep a-să înmulți școalele, în Buda se aduce universitatea din Nagyszombat, și încep a-să îngriji de înștrucători buni. Cu toate acestea lipsea spiritul național, lipsea limba națiunei, din toate aceste căci propunerea mergea latinește. S'a mai adaus pre lângă aceasta și censura carea nădușea tot ce ar fi fost bun și național.

Literatura, limbistica, istoria, sunt foarte sermane în această epocă. Cei

mai mulți și tipăreșcu opurile în limba latină sau în străinătate. Abia *Cserey* și *Apor* au fost în staro a produce ceva op de valoare primul cu odaroa: »Erdélyi Historiája« costa cu »Motamorfosis Transylvanial«.

Iesuitul I. Sajnovics ocupându-se cu limbistica face o asemănare între l. maghiară și latică deducânt înrudirea acestora. Abia la a. 1766 aflăm un unic op maghiar de sine stătător »Magyar Athanas«. Poesia ne presintă o icoană și mai slabă. Nu aflăm urmaș nice lui Zrinyi nice lui Gyöngyösi. Poetii cât biată sunt 's numai „versificători“ sau „cronicari“ dintre cari trei stilpi vedem redicându-să și susținând poesia lirică maghiară ca să nu o înghită abusul timpului de atunci. Acei trei stilpi sunt: *Rádai Pál* (»Lelki hodolás« 1715), *Faludi Ferencz* (»Szűzek ifjak, sirjatok«), și *Báró Amadé László* (Poesii eroice și amoroasē.)

Ion Pop C.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

POT STRĂINI DOBÂNDI IMOBILE RURALE PRIN SUCCESIUNE IN ROMÂNIA ?

(O CHESTIUNE DE DREPT CIVIL INTERNAȚIONAL.)

(Fine).

Cum vedem o favoare acordată unor anumiți străini, favoarea ce nu poate fi invocată de supușii statelor, cu cari nu există atari convenții, fiind față cu aceștia un „res inter alios acta“. Alincatul din urmă din Constituțiune s'a introdus, după părerea dlui Dissescu, pentru a liniști spiritele diplomaților europeni. „Reprezentanții puterilor străine se arătau foarte îngrijați, crezând că prin admiterea § V are să se ia drepturile naționalilor lor, cari câștigaseră proprietăți la acea epocă, sau că are să ne violeze convențiunile internaționale; ei bine al 2 și 3 § V le-a ridicat ori-ce temero“¹. Supuși țerilor

convenționale nu sunt jigniți in drepturile lor câștigate de mai înainte, dar după expirarea convențiunilor nu mai pot dobândi imobile rurale.

Convențiile cari ating această chestie sunt:

1) Convențiunea comercială cu Austro-Ungaria, anterioară revizuirii Constituției, purtând data de 25 Maiu 1876. In art. 4 al acestei convențiuni se zice: „... Români in Austro-Ungaria, și Austriicii și Ungarii in România (intrucât nu o vorba de cei de religiuo israelită), vor avea reciproc dreptul de a dobândi și poseda bunuri de orice natură și de orice fol, mobiliaro sau imobiliaro, și vor

¹) Dissescu, op. cit. vol. II, pag. 517.

putea dispune liber de dênsele prin cum-părătoare, vânzare, donațiune, permuta-țiune, contract de căsătorie, testament, succesiune și prin orice alt act. Această convenție o astăzi expirată.

2) Convențiunea între Italia și Ro-mânia, posteroară revizuirii, promulgată în Febr. 1881. Prin art. 3 se zice: »Drep-tul de alibinat neexistând nici în Româ-nia, nici în Italia, cetățenii celor două state contractante vor putea să ia pose-siune și să dispună de o moștenire, care li se va cuveni în virtutea unei legi sau a unui testament pe un teritoriu oarecare al celuilalt stat, întocmai ca și cetățenii țerei, fără a fi supuși la alte condițiuni sau la condițiuni mai oneroase decât aceștia. Ei vor putea să succeadă și să ia în posesiune de moștenire prin ei în-suși sau prin împuterniciți, lucrând în numele lor.

Cum putea statul Român să facă în 1881 o convenție cu Italia, care violează, cum cu drept cuvânt observă d. G. G. Tocilescu, principiul salutar al § V dela art. 7 din Constituție revizuit la 1879? Ea e, și nu poate fi alt, decât o lege ne-constituțională.

Unii au fost de părere, că această lege nefiind constituțională, judecătorii pot să nu o aplice. Menționăm pur și simplu această părere, cu cât însăși chestiunea dacă judecătorul e în drept sau nu să se pronunțe asupra caracterului de constituționalitate a unei legi și a re-fuza aplicarea unei legi anticonstituționale e controversată. D. Dissescu se ros-tește în sens afirmativ. Alții sunt de alte păreri, stabilind oare-cari norme, în cer-cetarea cărora nu intrăm.

Acum să atingem în scurt, condi-țiunea locuitorilor din Dobrogea care este în oare-care legătură cu subiectul nostru.

Știm că locuitorii din Dobrogea, cari la 11 Aprilie 1877 se găseau cetă-țeni otomani, au devenit, prin anexiunea acestei provincii de teritorul român, cetă-țeni Români. Așa s'a întâmplat protu-tindenii, ori de câte-ori s'a anexat o pro-vinție de vre un stat oare-care, în virtu-

tea principiului de drept internațional, după care anexiunea aduce cu sine con-forirea naționalității, sub rezerva opțiunii pe cale individuală. Și fiind-că legea Dobrogei nu prevede nici un termen pentru opțiune, toți locuitorii Dobrogeni, cari erau supuși Otomani la 11 Aprilie 1877 sunt ipso jure Români. Decât, Dôb-rogea a fost așa organizată, că până azi locuitorii acestei provincii nu se bucură încă de plenitudinea drepturilor civile și politice, ca și Românii de dincoace de Dunăre. Constatăm, că această staro a Dobrogenilor dă naștere la consecinți grave. Nu de mult un locuitor din Dôb-rogea stabilindu-se în Brăila, primăria de acolo a refuzat să-l înscrie ca alege-tor în listele electorale pentru comună, Cameră și Senat, și făcând recurs înalta Curte de casație a confirmat această in-terpretare: Așa că locuitorul Dobrogean, stabilit dincoace de Dunăre, e conside-rat ca străin. Eată unde duc scrupulele! Locuitorul Dobrogean, care prin anexi-unea acestei provincii, a devenit, conform unui principiu de drept internațional, Român — este străin!

Acum să presupunem, că un locui-tor din Dobrogea este chemat la succe-siunea unor imobile rurale situate în Muntenia ori în Moldova. Putea-va el primi prin succesiune aceste proprietăți rurale în natură ori nu?

Cât privește regimul proprietății în Dobrogea, el se regulează aci conform legilor otomane, cari erau în vigoare până la 11 Aprilie 1877.

O excepțiune la rigoarea art. 7 din Constituție există aci în favoarea Româ-nilor de origină. Art. 2 al Legii din 3 Aprilie 1882 permite dobândirea de pro-prietăți imobiliare — de și proprietatea imobiliară rurală a devenit și aci «qui-ritară» — „Românilor de origină, cari conform art. 9 din Constituțiune pot do-dândi recunoașterea fără stagiul și prin-tr'un simplu vot al Adunărilor“.

Ne mai româno să cercetăm acum chestiunea dacă persoanele morale stră-ine, societățile prin acțiuni și celealalte asociațiuni industriale, comerciale, etc.

constituito în țară străină, societățile anonime constituite în țară, pot dobândi imobile rurale.

Persoanele morale străine pot dobândi imobile rurale ?

O distincțiune trebuie făcută, zice dl Disescu, între persoanele morale, cari sunt asociațiuni sau fundațiuni fără scop de beneficii bănești și între cele ce au acest scop. Pentru cele dintâu decidem, că constatată fiind calitatea de persoane morale străine, — cea ce este o chestie de fapt — le refuzăm dreptul de a dobândi imobile rurale în România. O convențiune chiar internațională n'ar putea stipula contrariul, pentru că convențiunea fiind o lege ordinară, nu poate deroga dela dispozițiunile constituționale¹⁾.

D. G. Mărșescu profesor de drept civil la Facultatea de Drept din Iași, și-a dat și d-sa. părerea asupra acestei chestiuni de drept civil internațional, părere ce a fost publicată în diverse ziare :

„Persoanele juridice (numite de unii și persoane morale sau civile), create într-o țară străină și printr-o lege străină — zice dl Mărșescu — nu pot avea o existență legală în țară la noi, dacă nu vor fi recunoscute de către Statul român : căci o lege străină nu poate avea putere și aplicare în țară la noi, întrucât țara noastră nu-i dă această putere și aplicare. Acesta e astăzi un principiu generalminte recunoscut în doctrina dreptului civil internațional.

«O dată stabilit acest principiu, când un stabiliment public, creat și recunoscut ca persoană juridică de o lege străină, va veni și va voi se exerceite un drept în țară la noi, în primul loc noi vom trebui să examinăm dacă ființa juridică a acestui stabiliment este recunoscută în România.

«Ființa juridică a celui stabiliment public străin, ne fiind recunoscută pentru noi și toate autoritățile noastre legal constituite, acel stabiliment străin este

neantele, pus în categoria copiilor neconcepuți.

«Presupunând, că ființa juridică a celui stabiliment public, este necunoscută noi dători vom fi să examinăm drepturile de cari se bucură la noi stabilimentele publice create și rodicate la rangul de persoane morale de statul român. Căci ar fi un co straniu neînțeles de mintea cea sănătoasă, ca un stabiliment public străin să aibă în țară la noi mai multe și mai întinse drepturi decât un stabiliment public român, identic și cu aceeași misiune morală, ca și un stabiliment public străin. Nu poate intra în mintea omului cuvîntător și înțelegător ca străinul să aibă în România mai multe drepturi decât Românul pământean.

«Și deci, pre baza acestor principii elementare când o persoană morală străină va veni să ceară o moștenire sau o donațiune, noi vom cere dela persoana morală străină, ca să poată primi un legat sau o donațiune de mobile sau imobile, ca să prezinte autorizarea Capului, prescrisă de art. 811 din codul civil.

«Dispozițiunile între vii sau prin testament, făcute în favoare ospiciilor seracilor dintr'o comună, sau stabilimentelor de utilitate publică, nu pot avea efect decât dacă sunt autorizate prin ordonanțe domnești, în urma avisului consiliului de Stat.

«Consiliul de stat fiind desființat prin legea din 1866, consiliul de miniștri își dă avisul său în asemenea materie.

«Și iutru cât nu va presenta o asemenea ordonanță de autorizare de la Capul statului, persoana morală străină, întocmai ca și persoana morală română, nu va avea capacitatea legală de a primi legatul sau donațiunea între vii.

«Capul statului, în chestiuni de asemenea natură, este suprem apreciator și n'are a da socoteală nimănui pentru-cc refuzo autorizarea sa. Această formalitate de autorizare formează, după cum se zice, în terminii do doctrină, un statut real, vrea să zică este do ordine pub-

¹⁾ C. G. Dissescu, op. cit. vol. 11. pag. 515.

lich, si deci puțin impoartă dacă donatorul sau testatorul esto străin sau român pământean¹⁾.

Societățile prin acțiuni, chiar cele civile, cum și celelalte asociațiuni comerciale, industriale sau financiare, constituite în țară străină, fie că și-ar avea sediul și obiectul principal al întreprinderii în România, fie că și-ar stabili în România numai un sediu secundar sau o reprezentanță, ele sunt considerate ca societăți străine, și în virtutea art. 247 din codul comercial nu pot dobândi în țara noastră »alte drepturi decât cele recunoscute străinilor prin legi și regulamente«. Dînsele dar nu pot dobândi imobile rurale în România²⁾.

Însă societățile anonime constituite în țară, au dreptul de a dobândi imobile rurale, căci necunoscându-se elementele personale — capitalurile neavând naționalitate — presupțiunea este că sunt române. Să nu ni-se zică, spune dl Dissescu, că în mod dechizat vor trece proprietățile în mâinile străinilor, cari ușor pot constitui societăți în țară. Pe cât timp durează societatea, nu există proprietate recunoscută pre capul nici unui străin, când societatea lichidează, societarii vor cere vânzarea imobilelor, cari după art. 7 § V nu se pot dobândi decât de Români³⁾.

Teoria dlui Dissescu, a fost combătută de unele instanțe judecătorești. Do și la o societate anonimă capitalul este esențial a fi cunoscut și asigurat, încât el nu ar fi susceptibil de naționalitate (părerea dlui Dissescu), totuș fundatorii societății, principalul seu așezemânt și starea, ce i-o confirmă guvernul prin autorizare, desomnă dacă aceea societate e o creațiune străină sau românească (Dreptul 38—88). Chestiunea ce a preocupat

câtva timp tribunalele noastre a fost dacă Banca României — care o o societate anonimă — o română sau nu, și, în consecință, dacă are dreptul sau nu de a dobândi imobile rurale. O hotărîro din Galați (din 1888) s'a pronunțat contra, adecă, că Banca României «este o ființă morală străină» și nu poate cumpăra imobile rurale în România în urma modificării art. 7 din Constituție; că „deși avea un asemenea drept înainte de 1879, aceasta constituia o simplă expectativă, adecă avea numai posibilitatea de a cumpăra“ („Dr.“ 38—88). O deciziune a înaltei Curți de Casație, secția I-a (din 28 Aprilie 1889) a tranșat chestia în sensul afirmativ: „Chestiunea dacă o societate anonimă este o societate străină sau națională, — zice decizia de care vorbim — se leagă ca chestiunea dacă dēnsa își are scaunul și obiectul principal al întreprinderii ei în țară străină sau în România (art. 239 c. com.). Astfel, Banca României este o societate română, de-oare-ce din statutele ei rezultă, că dēnsa își are scaunul și obiectul principal al întreprinderii ei în România. Astfel fiind, art. 7 V. din constituțiune cuprinde, că numai românii pot dobândi imobile rurale în România, și cum art. 247 c. com. hotărăște, că societățile străine nu au alte drepturi decât cele acordate străinilor, urmează de aci că societățile naționale au aceleaș drepturi ca Români, dacă legea sau actul lor constitutiv nu hotărăște altfel. Prin urmare, cum statutele Băncei României i recunoaște expres dreptul de a face operațiuni imobiliare în România, ceeace nu e contrariu Constituțiunii, care nu pronunță contra societăților naționale oprirea de a dobândi imobile rurale în România, Banca României are dar dreptul de a dobândi imobile rurale în România“.

¹⁾ După „V. Națională“ din 8 Maiu 1892.

²⁾ „Dreptul“ No. 39 din 1889.

³⁾ C. Dissescu, op. cit. vol. II. pag. 515—516.

DIPLOMATA.

(NOVELĂ DE C. MIKSZÁTH.)

II.

Îi luă sfaşa şi aruncă cafea pe car-bă. — Gliilo şi carba o au bout fără se bage de samă ca ce roauă cade asupra lor acum.

Pre Miţi de sigur o a durut lovi-tura, dar mai mult versarea cafelei. Aş vrea eu se ştiu pre cine nu-l irită când i-i yarsă cafea?

Cu un cuvînt era în o dispoziţie foarte iritată numai o schintee aprinză-toare mai trebuia şi aceasta fû ciripirea lui Pipi. Cirip! cirip sarea micul de Pipi cirip, cirip aşa şi trebuc tu mădărit de Miţi!

Ochii verzi a lui Miţi străluciau de mânie şi s'a aruncat plină de furie asu-pra lui Pipi «acum indată peri tu căne».

Pipi însă sări cu isteţime la o parte. Ar fi pûtit şi sbura, dar el sări numai la o parte.

Am observat în dată că are ceva plan şi cum nu, că atunci ar fi sburat. Miţi tresări. Ce vrea aceasta.

Pipi se tot retrăgea hirăindu-o ca şi cum s'ar juca de-a prinsă.

A reterat cu o calculatia deductiva preste straturile cu flori apoi se ascunse tîrînduse printre petersilii şi ţeler până la pruni, Miţi pe tot locul după el. Era foarte mănios, coada şi'o fost sucit în forma S pèrul mûşteţelor i-i da schintei electrice.

De odată s'a oprivit mănioasă, pro-vocător pre marginea unei redicături, care din depărtare prospitia ca şi o roată mare de lemn.

Pisica încă s'a oprit iritată gata de atac. Momentul decisiv urma.

Pipi se făcea ca şi când s'ar fi obo-sit-şi îş închidea ochii beşicosi sburlin-du-şi ponele.

Ei! acum! Miţi se aruncă cu o să-ritură fără de veste asupra jertfei sale, dar Pipi încă nu fu leneş, când simţi

resuflarea lui Miţi sări de o parte şi Miţi jup căzû în groapa cu varul, căci roata de lemn nu era nemic alta decât margi-nea unui butoiu ingropat în pământ, care era cu var stîns.

Oh! vai! Bietul Miţi căzû în el să- cufundă. Un meunat desporat despică ao-rul. Fluidui de jumătate solidificat îm-proaşcă în sus, ce vezënd am alergat şi noi acolo.

Miţi era în mare necaz. Cu picioa-rele dinainte căuta ceva razim pre pă-reţii interni a butoiului, partea din de-rept a trupului se cufunda tot mai mult aşa cât acum numai capul i-i era afară.

Ionel scufundă în butoi grebla ca să se acheţe sau apuce de dînsa. Laerimi îl înundau vezënd soartea lui Miţi şi îl iertă.

Nu aşa înse reutăciosul Pipi: El sbură pre prunuţi de acolo privi nenorocirea. La ciripitul învingetor al lui nu-mai decât sburară la el toate vrabiile de pre arborii vecini ciripind vezënd fapta eroică şi serbătorind pre astutul Pipi.

Curundă fu înse bucuria vrabiilor, căci eată Miţi se sui pre groblă şi se mântui. Oh! doamne dar înce stare era! Deveni monstru. Copii l'au spălat, dar pèrul tot ia căzut şi preste câteva zile s'a perdut şi lumina unui ochiu pentru tot-dea-una. Ei! eil tu Pipi ai se-ţi pară rou de fapta ta!

Pipi înse încă avea mînto şi de la întèmplare încoace nu s'a mai arătat. Niçi o veste despre el ca şi când l'ar fi înghiţit pământul.

Au trecut zile şi o septemână a trecut, dar Pipi tot nu a venit. A simţit că a pus rău lemn pre foc.

Copiilor lo-a părut rău după dînsul puţin tîmp, dar după aceea l'au uitat. Numai arare ori l'au amintit la dejun.

Poate a și perit de atunci pro undeva sormanul de ol.

Într'o zi ne preambulăm prin partea de jos a grădinei și fii s'au aruncat privirile într'o parte spre un arbore în trupina căruia era o gaură cât ai pune palma.

Alexandru își bătea capul, că ce poate fi în dînsa?

— Nemic fiule, ce se fie? Vezi rociul cu care s'a țesut paingînul?

— Chiar rociul arată că umblă cineva în gaură.

— Cum așa?

— Îndreptul gaurei este spart rociul taică dragă.

Alexandru are ochi ageri, examinai rociul și în faptă am constatat în finea țesăturii o gaură de mărimea unui măr.

— Așa e pre aci a umblat cineva. E poarta unei paseri!

Băieții atât s'au rogat, că să mă uit în proprietatea, locașul paserei cât miam suflecat pre braț măneca și că masa și fiind-că am ajuns gaura, cu puțină dumerire mi-am bătut-o în scorbură afund.

Ionel ora iritat de curiositate.

— Baremi de ai găsi ouă în el.

— Încape-ți mîna? întrebă Alexandru.

— Încape.

— Este cova — zice fără asteptare cel mai mic.

— Nu am dat încă de nimic, poate se fie cuib numai cât nu-l pot ajunge că e afund.

Ionel își încreți fruntea și zice: Ce? dar nu-ți poți lungi mîna?

— Firește că nu, am zis rîzînd.

— Tu fricosule, slăbănogule; zise mînios.

— Tu măgarule, zise cel mai mare aceea nu e slăbănogio, dacă omul nu poate face așa ceva ce este imposibil. Aceea o numai nepuțință. Cum cuțezi dar să-i zici tatii așa ceva. Știi ce, adă mai bino încoace scaunul cel mic, căci dacă s'a sui taica pro dînsul va ajunge la ouă.

Alexandru fugi tot într'un suflet după scaun și-l aduse.

Acum am putut să mă întind mai bine în scorbură, carea din ce în ce ora tot mai largă și cât mia conceos vestimentul suflecat mi-am întins mîna până am dat de căldura ce provinea din nește trupuri golușele moi.

— Pfui, pui golușei de pasere! strigai spăriat, căci tot-dea-una am urit puii golușei și mi am scos mîna afară.

— Dar ce o fi, mă interpelără fii neîndestuliți.

— Îi vom scoate când vor fi mai mari.

M'am scoborit depre scaunaș, copii au probat se mă capaciteze, că baremi unul se scot să-l vadă, când decodată sboară din gaura lemnului cu iuțeala unui glonț o vrabie bătrână, era Pipi chiar Pipi al nostru.

Copii încă au cunoscut pre bătrînul prețin.

— Pipi, Pipi dragă, Pipi! strigau după el, dar el sbura întruna în sus în aer de asupra soților.

Mirat m'am uitat și mi a trăsînit în minte ca și un fulger: „Seroguzul acesta m'a făcut nebun“. Haid acum se-mi sufule măneca rocului și se examenez cavitatea arborelui.

Nu a fost acolo nici un pui de pasere. Astutul Pipi m'a înșelat excugetînd în pericol apropiat că trebuie dat lucrului un colorit ca și cum acolo ar fi pui golușei (pre cari în fine e obiceiul a nu-i atinge) și întinzîndu-și limba în formă de frunză de rozmaring m'a lins cu o istețione înșelătoare degetele cu cari scrutam. Oh! ce talent este acest hunțut! Dacă s'ar fi născut om, astăzi de sigur ar fi ministru.

Acoasta scorbură deci este reședința lui secretă sau doară numai din întemplantare s'a rătăcit în dînsa? O se umblăm după ol.

Copii orau de păroroa, că arborele este locuința stabilă a lui Pipi, și au propus că noaptea, când se va culca se-l prindem.

— Ei! și ce vom face cu el dacă îl vom prinde?

Alexandru zicea:

— Căci vezi tată sormanul Pipi numai cutează se dejuno cu noi nico se prânzască, căci știe, că pisica își va răsbuna. Pentru ochii, eu așa ști ajuta.

— Cum?

— Am cetit undeva, că pisica urește și se înfioară de culoarea albastră.

— Ei ș' apoi?

— Așa colora pre Pipi cu albastru, căci și dacă nu-e adevărat, că pisica să înspăimântă de culoarea albastră cel puțin nu l'ar cunoaște.

Mi-a plăcut socoteala și încă în aceea sară l'am prins în arborul cel scorburos.

Noaptea a dormit între uși, ear demineata s'au apucat copii și l'au colorit albastru. Ba, ca se fie mai frumos s'au muiat penelul în culoare aurie și jur în jurul aripilor ia tras o vargă galbână și capul încă i lau colorat auriu. Era frumos ceva maiestatic după ce s'a uscat culoarea și aripile cu capul i luceau ca și la o pasere de aur de prin poveste. Chiar nici maică-sa nu l'ar fi cunoscut pre Pipi de odinioară.

Când au fost gata l'au dus înaintea oglinzii, ca să se vadă în vestmântul seu cel nou. S'a și uitat dar și mai mult se întristă.

— Ce pasere proastă — zise Alexandru — căci te ai făcut atât de frumos ca și când ai fi veni din țara fantoamelor. De Miți încă nu ai să te temi tu prostule!

Dar pentru aceea totuș trist a ramas Pipi. Mai bine înțelegea el singur treaba.

-- Se vedem numai știu eu ce-ți e superarea zise Ionel. Ț'ar trebui libertatea, așa-e? Ei pleacă în știrea lui Dzeu!

L'au dus afară și l'au slobozit.

Dar Pipi nu saltă voios nu sâria svelt (atât de grea i era culoarea) ci fîră de voaie se ascunse lângă o cărare și nici că mai eși de acolo.

Nici nu l'am văzut mai mult viu.

Copii din sat vorbeau pre la prânz că prin grădina Văcăreștilor au văzut cum o ceată de vrabii urmărea pre o pasere cu capul de aur.

Pre la ojina cea mare i-au găsit fi cadavrul sfirticat de mii de ciocuri lângă o tufă de soc. Vestmântul ce i l'am menit s'e-i fie scut i-a cauzat moartea.

El presimți aceea, își cunoștea neamul. Ce minte puternică înălțătoare de vrabie a fost! Vrabiele au fost invidioase pre dânsul și l'au ucis . . . Ce proaste! Sunt așa de proaste ca și oamenii.

Fii mei precum s'a obicinuit copii au deplâns pre micul mort, iau săpat mormânt sub prunul pre ramurile cărui gustă el pentru ultima dată învingerea sa asupra pisicei, apoi i-au închis rămășițele pământesti în o șcatulă de sugări au legat'o cu o ață și o au atârnat de coada lui Miți, ca astfel el se ducă la moment sieriul lui Pipi.

Miți cel orb de un ochiu înse nu voi se tragă sieriul căci el era caracter. Alexandru deci legă și de grumazul lui Miți ață și așa tiri pre Miți cu sieriul cu tot pre drumul lung cătră pruniș.

Ionel ducea înainte crucea, scriind cu ceruză următorul epitaf, ce gemea de erori ortografice:

«Aci zace Pipi pre carele l'au ucis soții sei, fiind că avea pene deosebito de a lo lor». —

Ion Pop C.

BATROCHOMYOMACHIA LUI HOMERTS.

A DOILE PIPE DE TÁBÁK.

Strinszura ezári á Brastilor si a
Soaretsilor.

40.

Zikind á hétyá murire
Fere grisa o' dáte
Domnu Kirtzu nimerire
Trogindusze k'o Fáte
A. C. G. S. lásze fátá
Alergo si spune fáptá
La kurte csej krejászke.

41.

Kitz ó foszt de l'ó auzit
Farte sze műniáre
Kirtzije d'in dintz pre urit,
Trimoszere in ezáre
In toate lätur Staphete
Szö sze sztringe la Diete
Domni ezári héj máj már.

42.

Sze fio loku sztrinszuri
In kászá Toxártuluj
Tateluj eseluj csej muri
Bdetuluj Pixhárpuluj
Káre nuj vernik o csápe
Ke zátso mort plin de ápe
Ku folyele ketre cserj.

43.

Ku totzi sze adunáre
Pe al septele luj may
De lukru sze apukáre
Héj máj ku minte numáj
Trábá ostelor si Rindu
Dirászere Flujerind
Tomniro barbateste.

44.

Krájul Toxártu d'im tije
In náintó totzilor
Ku máre Tokotorie
Greiro csinstitzilor

Sztilpur ezápin ezári melo
Vedetz cse úmár si zselo
Szo timplát pe kápu mn'o.

45.

Un vonik kárele o foszt
Fitsor de kráj á pterdo
Asztá trábá si lukru voszt
Avetz grise szpuj verde
Ij máre blesztemátzió
Lá toate imperetzie
Ij rusine de moarte.

46.

Tri Ficsor frumosz am neszkut
Akum totz tri perire
Pe unu Draku esel fákut
De lem' il ó morire
Pe unu Domnu Motóku
Ilá inditzi ku totu
Deunez fijár házne.

47.

A triile mno foszt máj drág
Un fitsor dráven káro
Il plindzse ezará ká un drág
Kráj Bukur mil' nokáre
Stiind si mumesza ke moare
Ke fáre szamá o doare
Mo leszáre veduój.

48.

Piintru ászta in ezára me
Tot nyám d'in toate kásze
Szö sze grizászke do árme
Kite doj tri sze jászke
Ná fi lipsá de nimniká
Ij pline Cássá bollica;
Szeretsimhá vá plini.

49.

Ásá d'ind la totz inimo
Intsepunduj indemná
No foszt in sztrinszure nímó
Káro le sze ziko: bá!

Deduro grise la Tyisztur,
Sze lásze toate nimnikur
Petyesze de Bătăje.

50.

Szö sze sztringe lá Kászármo
Kátenyima intráge
Szö sz'inbretse totz ku ármo
La an lók szö sze trágo.
Gátye tunur si pustyle
Szö sze sztringe bumbustile,
D'in boltile Gretsilor.

51.

Trimászere niste Fítsor
Kotre Szibiu ku grábe
Káre ó foszt jutz si usor
Vonits, zdrávin ku trábe
A' hestá pe la Domnilo
Rozind mätásze Hainyele.
Fekure mundur d'in greu.

52.

Fluorilo Trimbitzile
D'in penye din kukute
Dobele toate de ptele
Ku mestyersug fakute.
Pálerij d'in tók de dinde
Fluturi de pute prinde
Fäcse pene din áripi.

53.

Aveu Dragoni Frikosi
Pe pteptu lor kos denits,
Militári Bakantsosi
Inkeltzázt totzi ku peputs.
D'in szimburi de visino
Szkobitz si atomnitz bine
Innégritz kätuneste.

44.

Musztätzele s' imbalegát
Frumusel Huszáresto
Nedrászsi szusz si o legát
Pe solduri ungureste
Rájteri totz kálereste
Sze szujire voniteste
Pe kit o Soaretsóje.

55.

Dav milionel' in müno
Száfátzilor Tiszturilor
Dav bán dé héj grój s' lje spuno
Ajbe grisa oostilor;
Rusine sze nuo päztászko
Fítsori nu flömunzászke
Fie vinársz ku buto.

56.

Kás, szlenine, kárno brinzo
Si kit o ptele de rósz
Kotseni totz szö sze sztringe
Káre rod' jéj bukurosz.
Rizo hajne relje poame
Kurele bune de foame
Szö sze sztring in magazin.

57.

Incepure flujerile
A' hori marsch de zsele
Szerutale mujerile
Plake ku toate tsole
Kuszkri, Frátzi ku nonása
Kumetri intinind glásá
Horeszk püne lá Hótár.

58.

Auzind yeszta Brastilo
D'in gura kuririlor
Kitusz de tzápin oostile
Káre vin pe kápu lor
Sze sztrinszere multz klubiste
Káre fiind novellisto
Stie la póliticá.

59.

Venire si Domnu Rogoz
D'in ezará soaretsászko
O Brászke zdráveno. — nu góz
Fiind gure Krejászko
Osz't ká Trimeszul ezári
Pün ákumá ku Soaretsi
In kurtá Toxártului.

60.

Ákum lo trimósz a kászo
Fiind brászke duzsmánászke

Ka szo lo instiineczázo
 Szo lo tudományúszke
 Sed' in Cui! destido gura
 Si szuffind ku fále una
 Intsepuro krokkei.

61.

Brastilor! nám táro (ámarit) *Ámarit*
 Járe la voj ákászo
 Szö vä szpuj vóve un kuvint
 Soaretsi m'á trimászo
 Gätátzive de Bätáje
 Ke vin si pe totz vä táje
 Soaretsi ku putere.

62.

Auzind á hesztá veszte
 Ku totzi szo infláro
 Ka butoilo si peszte
 Számé sze müniáre
 Vezind lukru ke nui glume
 Intsepur'a fátsé szpume
 D'in gura, ká mászkuri.

63.

D'intijesdáte ku fále
 Krájul inéltzát Bukur.
 Ku groaze, si ku osztiale
 Gréire d'intij szingur
 Fratzilor szokotitz si voj
 Dár Soaretsi ese áó ku noj?
 Áó dár ó nebunit?!

64.

Dake n'ó stiut ku nótu
 Trád'se ká vonik szerák,
 Lá ese sz'ó bágát ku totu
 Domnu Pixhárpu in Lák?
 Nu ó áut á'irlá lok?
 Lá ese fátsé ku ápá Zsok?
 Dáke nuj hárník de je?!

65.

Akumá szö i dáó jó. számo
 Cse ó lukrát ó ápá
 Szö mo bát ku jel mä tyámo;
 S'inke ám foszt si Jápá
 Dar' stiu jó ko lój szotura
 De batáje l'oj szkutura
 De i or szeri si dintzi.

66.

Szö sztrinzsem ármádiilo
 Szöno kám purtem si noj
 Pustilo si szábiilo
 Pösztestilo de fuszoj
 A hesta szint ászkutzito
 Tájó ká niste kutzito
 Or fi pra bunó da rász.

67.

Szö le josim innáinto
 Lá kápu hotárului
 Sz'ij kám dem ó tzir de minto
 Domnului Toxártului
 Nu umblem ku zsudekáte
 Szö inkerkom totz o dáte
 De bárbe, . . . si de Pör.

68.

Pe káre em pute prinde.
 Si norke de in mune
 Noave pré bine nor prinde
 Tri zile 'n szeptemune;
 Aud ke szint buni szeptetori
 Koszás, Bárdás Szetsertori
 Szeboj, Csizmás Kósokár.

69.

Ij muntsitor tot niemsugu
 Isz multz méester intre jój
 Kár invátzo mestersugu
 Fije bun. vó kit de rej:
 Kolopári Kurelári
 Kosokári Ku pielári
 Sze tjámo totz: Domnule!

70.

Vivát! vivát totz ezipáre
 O dáte ku inime,
 Diieta toate sztrigáre
 Blátz ku totzi lá krismo
 De batáje szo ne gótem
 Pre táre se nu n' imbátem
 Ke zó nor esufului.

71.

De dur int álto kuvinte
 Kit boure binisor

Un Broszkoj fiind maj ku minto
 Farte invätzát fiesor
 Szte in szusz, ku glázs in muno
 Ketre fátzá ezári spune
 Frätzilor! csinsztitzilor!

72.

Limbá noaszte escabrosztászke
 Farte táre szo sztrikátj
 Si ku limbá cse pestászke
 Pre urit szo mesztokát.
 Nuj bune innojiturá
 Intre nyámur koresitura
 Ke ne fátsem tot rinkáts

73.

Sze grisim limbá cse veke,
 Braszke sze fie Braszke
 Mni implátse lá ureke
 Zike áltzi k'áj praszte
 Ku limbá pestilor trói
 Nu putem nuj brekekei
 A noszt ij bune de noj.

74.

Zisze miéji, máj invetzátz
 Bine! sze tomnim hibá
 Forte bine ne invätzátz
 Sze ne grisim noj Limbá
 Járe uni káre mäkár
 Fără tiár bói si mágár,
 Tot fortoje inlátur.

75.

Sztrikáre Bukur sztrinszura
 Poruncsind Tiszturilor
 Szele strizse marsch ku gura
 Deje drumu oostilor
 Intsepure ku gurile
 A zdrenkeni ku dobele
 Si á trombitzá greu! greu.

76.

Sze in gledá Kätänimá
 Ku hájno verzi si rosi
 Granatiri, Huszárímá
 Dragoni, Bakkancsosi
 Plokáre si Gárdistele
 Intsepure Bándistele
 A báto tángyorelo.

77.

Alárge Bukur koláre
 Inkolo si in koatso
 Pe un hármeszár murg máro
 Rindurile le fátso
 Báte viintu sztágurilo
 Sztrige: vürtosz Tiszturile!
 Ketro fun! — Ketro páje.

78.

Fák lá hotár niste sánczur
 Acsifrumosz szo aszkund
 Szté gátá ku pust' si tunur
 Si szápe tot máj a fund
 Zikind uná ku kukutá
 Intsep'á Zsuka batuta
 Szó le tráke de urit.

79.

De lárme sze szkukuraro
 Kászá Jupiterului
 Tremuráre si krepáre
 Podurile esérjului
 Vezind potka si nepászta
 Szere kiár peszte nyevásztá
 D'in pát; vársze si olá.

80.

Czipa óki si ókesto
 Ke sze mustruleszk kit pot
 De münie si trinteste
 Ketsulitza de un kót
 Fáküre vunt si pulvere
 Ó Holburo kit t'ár pere
 Lumá dáko nár fi risz.

81.

Trázse klopotzelu sztrige
 Merkuriu sze máрге
 Dumnezoi totz szo sztringo
 Merkuriu álárge
 Ku grábá si szo sztrinszere
 Dupa szlusba si márszere
 Totz lá kászá cserjului.

82.

Le áráto mninunáto
 Imbulzálá oostilor

Putero improunăto

Groazniko a Brastilor.

Intrábo : máj vezlátz á so?

Armadio már' si vresmásó.

Ká á Uriesilor.

83.

Intrábo ku risz. ku glume

(Dupe gluma riszuluj

Intsepure a ride Lume

Si fátzá pamuntuluj)

Káre or áve vertuto

Sze márgó si szej ázsute

Lá oaro káre párté ?

84.

Dintij merá lá Minerva

Si de buze áprindind

Ji fráke de obráz bárbá

Intrábo de jeá rizind :

Gure! dá tu nuto szkobor

Lá jój szej máj dáj aszutor

La Bráste, aá la Soarets?!

85.

Kő Beszeriká tzi plin de

Pitá, Rumun si Ungur

Altzi nits nu sze pre n tinde

Numá Soaretsi szingur

Si Beszeriká musilor

Máj de száme pre számálor

Szte pusztie fere om

86.

Tetutzule! — zitse Pallás

Jo átseszta porunka

Nuo plineszk má rog sze má lás

Nu má apuk de munko

Ke Soaretsi toate cesele

Prin Beszeritsele méle

Ó rosz si m'ó pagubit.

87.

Mn'ó rosz hanja si mütászá

(Vezind numáj m'ám rotsit)

Si mn'ó szpurkát toate kászá

M'ó sztrikát m'ó szeretsit.

Mütászá ij ne plotite,

Si de n'ój ploti ku minto

Mn'or lová si poalolo.

88.

Nits Brastole nusz maj bunó

Ká jój d'in náinta me

Njámur szpurkátó nebuno

De nimiká pe lume

Din bátáje usztenite

Vinind ám foszt o durmite

M'ó szkulát ku gurile.

89.

Szö nu tserkem szój aszutem

Szö nu merem ketre jej

Acsi ku kapu ne zsekem

Nau grizse de Dumnezej ;

Nu lij grizse nits de cseru

Isz ku dráku sztáo ku féru

N'ár vetemá si pe noj.

90.

Máj bine szö ne aszkundem

Dupe Hornul cseruluj

De pe parte sze ne ujtem

La szfirsitul lukruluj

Aszkultáro totz de je

Ku ó inime sze szuje

Dumnezei dupá horn.

A TRILE PIPE DE TÁBÁK

Bátáje ku toate Timplerile

91.

Intsepure trimbitzási

Ku trimbitza. á szbaéra

A' mormoji si dobási

A zitse ku flujérá ;

Jupiteru de dupe Horn

Butsináre marsch ku un korn

Si szlobozire tingu.

92.

Jászo 'n náinte tuturor

Báronu Munkekolát

D'inkol Grófu Lingetor

Ku jol fátze ó plekát

Nu sze szpárió nits unu

Hjábá dü ku pust' s ku tunu

Szo szuduje totz de mortz.

93.

Sze ápuke do bătăje
 La Baron munkekolat
 Lingetoru káp i táje
 Da si hel i ó teját
 Do esines or sz'ó teját kápu
 Unu lá áltu ká nápu
 Do esines or ó inviát

94.

Pe urme Munkekolátu
 Pre táre szó muniát
 Si Lingetoruluj kápu
 Frumósze de tot ló teját
 Jel grumázu tipeindusz'
 Vezind ke kápu luj sz'ó dusz
 Sze ujtá kosztis la jel

95.

Vezind Geurarju ászta:
 De muni szo inbätát,
 Si pre Opra ku szezsátá
 Pin Falye l'ó szezsätát
 Oprä fiind ku suflet máre
 Sze duts' in burujen si moare
 De rusiná szátuluj.

96.

Boflás vezind moarta Ópri
 Szkoate un pistol d'in tok
 Münia nu sz' pate opri
 Trázse kokosu de Fók,
 Fátse: durr! Hognosu Tsungu
 Il loveste tune plumbu
 Tomna pün in inima

97.

Mérgind la Ávángardile.
 Lukru int ászta formá
 Nimerire si oostile
 Hele máj dé pe urmä
 Armádile szor inkerkat
 Atsi o foszt-lukru szpurkát
 Moareo multe ne vetemätz.

98.

Nimeri si Bonetzánu
 Ku oostile d'in Bánát
 Brastile kit o vezt Bánu

Un int alt) szó bágát.
 Generál Pofflé un nime
 Jesire ku Drágonine
 Innáintá Bánuluj.

99.

Pofflé jerá un Domn folosz
 De guré bun si voinik
 Un óm herenit si felosz
 Dár' inkáp n'áve nimik
 Szint ásá si lá noj desztuj
 Oamin herenitz si szetuj
 Ku fale plin, — Kápu gól

100.

S'ind in náintá Bánului
 Foarte urit l'ó szpurkát
 Dár si Bánu pe Dumnáluj
 Vonitseste l'ó zszakát
 Ke dedure vonikului
 Pe dá szupra Burikului
 Kit ó jesit mátzcele.

101.

Vezind ke ó murit Pofflé
 Buffu Adiutantului,
 Sze féreste máj inkole
 Kokosu pistolului
 Trázse puske pe Huszáru
 Kápitán máre Hudáru
 Perire numáj de risz.

102.

Asá muri fere veszte
 Hudáru szteoá czäri
 Vonik ká jel nu máj jeszte
 Pün in mársina mári
 No foszt kreszkut jel in Bálur
 Intre kártz intre nimikur
 Ká áakum multz Domnisor.

103.

Dáre moartá luj si Csúfu
 Sze pletiré pe kurind
 Ke Lingetoru pe Bufu
 Il ázsunszere fuzsind
 J'ó teját kápu si mintá
 Si ku máre rugemintá
 Il ó tsinsztit innápoj.
 (Va urma.)